

интертекстуалните теории, занимаващи се с трансформации на текстове. Но в подобни изследвания трансформациите, описвани чрез езика на реторическите фигури, при цялата скрупулوزност на типологиите, улавят най-общите композиционно-функционални промени.¹⁸

Метафората на палимпсеста, използвана в книгата на Жетет, при цялата ѝ привлекателна нагледност, като всяка метафора в науката е методологически манипулативна – представя идеята за външен допир, за наслагване на вече завършени дискурси. Когато говорят за трансформации, подобни автори извършват една елементарна редукция: те просто съпоставят началото и края, хипо- и хипер-текста в тяхната дискурсивна повърхностна застиналост *без да прибавят до хипотези за онова, което е същинската трансформация* – онова, което се случва, оставайки ненаблюдаемо в средата – в „черната кутия“ на творческото съзнание.

В светлината на съвременните когнитивни теории напоследък в интертекстуалните изследвания се говори за „невросемиотика“, за „интертекстуална асоциативна памет“.¹⁹ Отнасяйки я към взаимодействието между текстовете в творчеството на един автор, поучително е да си припомним една по-ранна работа на З. Минц и Ю. Лотман, изследваща дълбинните елементи на художествения замисъл върху материал от творчеството на Ал. Блок. Там авторите прозорливо представят следната теза: „Цялостните текстове (. . .) при частично забравяне остават в паметта във вид на своеобразни „отломъци“, изпълняващи ролята на „сгърната програма“ на текста“. Те могат да бъдат елементи както от високото равнище (логически построена мисъл), така и от „ниското равнище – дума, конкретизирана до звуков образ на конкретен предмет (. . .), своеобразни опори, скрити в неосъзнатите механизми на паметта. Обаче, когато вътреш-

¹⁸ Вж. напр. **Laurent Jenny**. *La strategie de la forme poétique*, 1976, 27; **Gerard Genette**. *Palimpsests. La literature au second degré*. P., 1982.

¹⁹ **Hans-George Ruprecht**. *The Reconstruction of Intertextuality*. In: *Intertextuality*. Ed. By Heinrich F. Plett. Berlin. NY. 1991, p. 72.